

Rekenkamer Zaanstad

Opvolgingsonderzoek

De Wmo in Zaanstad. Het persoonsgebonden budget voor huishoudelijke hulp.

Rekenkamerbrief 2013 – 12

7 oktober 2013

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeer ik u over de wijze waarop het college van B en W uitvoering heeft gegeven aan de aanbevelingen uit het onderzoek *De Wmo in Zaanstad. Het persoonsgebonden budget voor huishoudelijke hulp* (april 2009). Dit rapport bevatte destijds 14 aanbevelingen gericht op het verbeteren van het beleid en de uitvoering van de persoonsgebonden budgetten (Pgb's) voor huishoudelijke hulp in Zaanstad. Een 'Pgb' is een geldbedrag waarmee de burger zelf zijn huishoudelijke hulp inkoop. In april 2013 zijn wij gestart met een onderzoek naar de opvolging van de aanbevelingen.

In deze brief worden de belangrijkste bevindingen uit het opvolgingsonderzoek uiteen gezet en geven wij enkele aandachtspunten mee voor de toekomst. Het gehele opvolgingsonderzoek is te lezen en te downloaden vanaf onze website.¹ In het opvolgingsonderzoek stonden de volgende vragen centraal:

1. In welke mate heeft het onderzoek uit 2009 aanleiding gegeven tot een gedachtewisseling en behandeling in de gemeenteraad?
2. In welke mate heeft het college van B en W uitvoering gegeven aan de aanbevelingen van de rekenkamer?

Net als in 2009 is eenzelfde soort onderzoek tegelijkertijd uitgevoerd in Amsterdam.

---

¹ Online beschikbaar en te downloaden op www.rekenkamer.amsterdam.nl

Behandeling in het Zaans Beraad en de gemeenteraad

Het rapport *De Wmo in Zaanstad. Het persoonsgebonden budget voor huishoudelijke hulp* is inhoudelijk op 19 mei 2009 in het Zaans Beraad besproken. Aangezien het college niet inhoudelijk had gereageerd op de aanbevelingen in het rapport, werden de standpunten pas duidelijk tijdens dit beraad. In het Zaans Beraad was met name discussie over de collectieve Pgb's, de doorlooptijden en de inning van de eigen bijdrage door het CAK. De wethouder zegde tijdens de behandeling toe met een plan van aanpak te komen voor de uitvoering van de aanbevelingen. Op 7 juli 2009 is de wethouder deze toezegging nagekomen. Het rapport is ter kennisname en ter stemming ingebracht in de gemeenteraad. De raad ging unaniem akkoord met de aanbevelingen.

Uitvoering van de aanbevelingen

Wij concluderen op grond van dit opvolgingsonderzoek dat het overgrote deel van de aanbevelingen, 10 van de 14, volledig is uitgevoerd. Hierdoor is onder andere niet meer mogelijk dat verzorgingstehuizen als gezamenlijke Pgb-houder kunnen optreden voor hun bewoners waardoor de rechtsongelijkheid is afgenomen.² Ook heeft het college beter zicht op de verstrekte Pgb's omdat de managementinformatie daarover is verbeterd. Verder geeft de gemeente Zaanstad meer voorlichting aan burgers over het Pgb. Daarnaast investeert het college meer in een juiste indicatiestelling wat ertoe leidt dat de behoeftes van burgers beter in beeld zijn en daardoor is duidelijker wat de burger nodig heeft. Wij zijn positief gestemd over deze ontwikkelingen. De toenemende aandacht van het college voor het tegengaan van misbruik en oneigenlijk gebruik ('M&O') sluit ook aan bij de huidige tijdsgeest waarin het meer algemeen geaccepteerd is om M&O tegen te gaan en de kosten van gemeentelijke voorzieningen zoveel mogelijk te beperken.

Wij komen tot de conclusie dat op dit moment 3 van de 14 aanbevelingen deels zijn uitgevoerd en één niet. De aanbevelingen 2, 7 en 14 zijn deels uitgevoerd en aanbeveling 12 niet. Een volledig overzicht van alle aanbevelingen en het oordeel over in hoeverre ze zijn uitgevoerd, is terug te vinden in bijlage I.

Regels voor misbruik en oneigenlijk gebruik niet (eenduidig) vastgelegd

Het college van Zaanstad beschikt ook nu niet over volledige en eenduidige regels om misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) tegen te gaan. Zo is in de werkinstructie niet opgenomen hoe er moet worden gehandeld indien blijkt dat een Pgb slecht wordt beheerd (aanbeveling 14). Hierdoor is nog steeds niet gewaarborgd dat in de praktijk bij een indicatiestelling goed onderzocht wordt of iemand een Pgb aankan en of er risico op misbruik of oneigenlijk gebruik bestaat. Dit blijkt pas bij controle achteraf.

---

² Deze regeling stond binnen Zaanstad bekend als een 'collectieve' Pgb.

Daarnaast is de informatie over de termijn waarbinnen het Pgb moet worden besteed nog steeds tegenstrijdig (aanbeveling 7). In het voor de burger beschikbare beleid- en uitvoeringskader staat dat er twee verschillende termijnen gelden. Afhankelijk van het aantal uren huishoudelijke hulp dat cliënten per week ontvangen, meer of minder dan twee uur, geldt dat het budget binnen een half jaar of binnen drie maanden moet zijn besteed. Dit wijkt af van de interne werkbeschrijving waarin staat dat iedere Pgb-houder, ongeacht hoeveel uur huishoudelijke hulp ze per week ontvangen, het budget binnen drie maanden moet besteden. Hoewel de gemeente Zaanstad intern heeft afgestemd dat de werkbeschrijving leidend is, is juist het beleidskader raadpleegbaar voor potentiële Pgb-houders. Deze onduidelijkheid kan leiden tot rechtsongelijkheid, onrechtmatig handelen en verwarring bij burgers.

Raad heeft geen inzicht in de werkelijke kosten hulp bij het huishouden (Hbh)

Het college slaagt er ook nu niet in om de werkelijke kosten voor Hbh aan de gemeenteraad inzichtelijk maken. In het financiële model dat de gemeente intern gebruikt zijn de werkelijke kosten voor Hbh niet ieder jaar consequent ingevuld. Doordat ook de jaarrekening geen inzicht geeft kan de gemeenteraad niet op een eenvoudige manier inzicht krijgen in de werkelijke kosten van Hbh.

Overschrijding van wettelijke beschikkingstermijn

In 2009 slaagde de gemeente Zaanstad er niet in om aanvragen voor huishoudelijke hulp binnen de wettelijke termijn van 8 weken af te handelen (aanbeveling 12). In 2009 werd 7% van alle moeilijke aanvragen niet tijdig afgehandeld.³ Tijdens de bespreking van het onderzoeksrapport op 7 mei 2009 in het Zaans Beraad was er onder raadsleden onvrede over het niet behalen van de wettelijke termijn van 8 weken. Het college zegt sinds 2009 gewerkt te hebben aan het beperken van de doorlooptijd, maar het erkent dat het een aandachtspunt blijft. Ondanks inspanningen slaagt het college er niet in om burgers met een complexe, medische situatie binnen 8 weken duidelijkheid te geven over hun aanvraag voor huishoudelijke hulp. In 2012 werd bij 30% van de moeilijke aanvragen de termijn overschreden terwijl in 2011 41% van de moeilijke aanvragen voor huishoudelijke hulp niet tijdig beschikt werd.⁴ Wanneer deze percentages vertaald worden naar cliënten gaat het om respectievelijk 247 in 2011 en 241 cliënten in 2012 die te lang moesten wachten op hun beschikking voor huishoudelijke hulp. Wij vinden het onacceptabel dat de wettelijke termijn bij zoveel hulpbehoevende cliënten wordt overschreden en dat de situatie ten opzichte van 2009 zo is verslechterd.

---

³ Moeilijke aanvragen zijn beschikkingen waarbij alvorens een besluit kan worden genomen een adviseurtraject nodig is. Dit betekent dat er medische verklaringen nodig zijn, welke lang op zich kunnen laten wachten.

⁴ De betrokken ambtenaren hebben aangegeven dat dit lage percentage wordt veroorzaakt door een hoog ziekteverzuim onder medewerkers.

Conclusie

Er is volgens ons voldoende reden om de Pgb's voor huishoudelijke hulp in Zaanstad nog eens onder de aandacht te brengen.

De totale kosten van de Pgb's zijn namelijk aanzienlijk (zie kader 1). In de toekomst zullen die bedragen waarschijnlijk oplopen. Het gemiddelde Pgb per cliënt in de Wmo wordt geschat op €3.000, maar met de decentralisatie van de AWBZ-taken naar de Wmo komen ook de (vaak hogere) Pgb's voor begeleiding naar de gemeente. Het is niet onwaarschijnlijk dat we in het kader van een monitoronderzoek in de toekomst aandacht zullen besteden aan de ontwikkeling in de Wmo. Voor nu geven we alvast 3 aandachtspunten aan het college mee.

Kader 1: Karakteristieken Pgb in Zaanstad

- In 2012 ontvingen 804 burgers huishoudelijke hulp, waarvan 350 burgers via een Pgb.
- De kosten van deze Pgb's bedroegen in 2012 € 900.244.
- De gemeente heeft in 2012 een bedrag van € 58.548 teruggevorderd⁵

Aandachtspunt 1: Voorzie maatregelen om misbruik tegen te gaan van een visie en evalueer de werking van maatregelen

Het college heeft de afgelopen jaren maatregelen genomen om misbruik en oneigenlijk gebruik tegen te gaan. Dat is een goede zaak, maar er is nog geen sprake van een samenhangend M&O-beleid waarvan een visie, maatregelen, instructies, een fraudeprocedure en een risicoanalyse onderdeel uitmaken. Het is belangrijk om niet alleen te handelen door maatregelen te nemen, maar ook goed na te denken over wat je wilt bereiken en hoeveel actie je, in bepaalde gevallen, wilt ondernemen. Op die manier worden 'losse maatregelen' ingebed en is voor zowel ambtenaren, raadsleden als Pgb-houders duidelijk wat de bedoeling is. Daarom is het belangrijk om de M&O-maatregelen te voorzien van een visie voor het tegengaan van M&O bij Pgb's. Wellicht dat bij het opstellen van de visie al rekening kan worden gehouden met toekomstige ontwikkelingen en de mogelijke toename van het aantal Pgb's.

Goede werkinstructies zijn een uitwerking van het M&O-beleid. Daarin kan het college aangeven hoe zij omgaat met cliënten die niet in staat blijken om zich te houden aan de regels. Het gaat hierbij niet zozeer om de omgang met opzettelijke overtredingen, maar meer om hoe cliënten beschermd kunnen worden door ze te wijzen op alternatieve regelingen die meer passen bij de situatie van de cliënt.

Door het opstellen van een visie kan ook gemakkelijker worden vastgesteld of de maatregelen het gewenste effect hebben. Bij een evaluatie kan de gevoerde controlestrategie beoordeeld worden: wegen de opbrengsten op tegen de ambtelijke uitvoeringskosten om te controleren? Daarvoor is het nodig dat de resultaten in kaart worden gebracht, iets dat nu ook te weinig gebeurt bij de Pgb's. Indien nodig kan het college dan bijsturen.

---

⁵ Uitdraai gemeente Zaanstad, getiteld *Pgb HbH 2012*, ontvangen op 4 juni 2013.

Aandachtspunt 2: Vergroot de klantvriendelijkheid richting de burger

Naast het tegengaan van misbruik en oneigenlijk gebruik is het ook van belang dat de gemeente de klantvriendelijkheid van de Pgb-regeling blijft bevorderen, zodat de zorg toegankelijk blijft. De klantvriendelijkheid van de Pgb-regeling kan worden vergroot door de aanvragen van Pgb's binnen de wettelijke termijn van 8 weken af te handelen. De meest kwetsbare groep cliënten heeft wellicht de moeilijkste beschikkingen, maar juist bij deze groep is het van belang om de aanvraag-tijd zoveel mogelijk te beperken. Op die manier blijft een Pgb voor huishoudelijk hulp toegankelijk voor de cliënten die het hard nodig hebben.

Omdat het Pgb een voorziening is die een relatief zwaar beroep doet op de verantwoordelijkheid van de budgethouder, is het van belang dat het college oog heeft voor de klantvriendelijkheid van de regeling. Op die manier kan het college zorgen dat deze zorg voor de juiste cliënten toegankelijk blijft. De klantvriendelijkheid kan worden verbeterd door eenduidig en eerlijk te communiceren met (potentiële) budgethouders. Dit houdt onder andere in dat het college geen tegenstrijdige informatie over bestedingstermijnen verspreid.

Aandachtspunt 3: Inzicht in werkelijke kosten Hbh

De landelijke trend is dat slechts de mensen die veel zorg nodig hebben en niet in staat zijn om hun eigen leven in te richten, nog in aanmerking komen voor een verblijf in een verpleeg- of verzorgingstehuis. Dit houdt in dat een grote groep burgers waarschijnlijk een groter beroep op de huishoudelijke hulp uit de Wmo moeten doen. Deze trend maakt het voor de gemeenteraad alleen maar belangrijker om goed inzicht te krijgen in (de ontwikkeling) van deze groep en het werkelijke budget voor huishoudelijk hulp. Met name omdat de gemeente Zaanstad sinds 2010 met een tekort kampt in het gehele Wmo-budget.

Bestuurlijke reacties

Wij hebben van het college van B en W een bestuurlijke reactie ontvangen op deze rekenkamerbrief en deze reactie voorzien van een nawoord. Zowel de bestuurlijke reactie als het nawoord zijn opgenomen in bijlage II.

Ik vertrouw er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

dr. J.A. de Ridder
directeur Rekenkamer Metropool Amsterdam

Colofon

Rekenkamer Zaanstad
Frederiksplein 1
1017 XK Amsterdam
Tel. 020 552 2897

Projectleider: drs. Marcella van Doorn
Onderzoeker: drs. Stefanie Geerts

Bijlage I – Opvolging aanbevelingen

Tabel B.1 - Samenvatting van de oordelen van de rekenkamer over de opvolging van de aanbevelingen door de dagelijks besturen van de stadsdelen en de uitvoering van de aanbevelingen

Aanbeveling		Overgenomen	Uitgevoerd
1	Maak voor een goede beheersing van het Wmo-budget gebruik van het cliëntenbestand van RIO Zaanstreek om inzicht te krijgen in financiële risico's en ontwikkelingen die specifiek voor Zaanstad gelden.	●	●
2	Geef jaarlijks inzicht in de begrote en werkelijke kosten voor huishoudelijke hulp en de Wmo in zijn geheel.	●	●
3	Maak met RIO Zaanstreek goede afspraken in de uitvoeringsovereenkomst over de volgende zaken:	●	●
	• de manier van indiceren;	●	●
	• het nazorgtraject;	●	●
	• het vastleggen van administratieve procedures;	●	●
	• het verrekenen van de eigen bijdrage bij verstrekking van (netto) Pgb's;	●	●
	• de uitvoering van het controle- en sanctiebeleid;	●	●
	• de voorlichting aan de budgethouder;	●	●
	• de verantwoording voer de uitvoering van a t/m f.	●	●
4	Leg werkafspraken met verzorgingstehuizen formeel vast en laat ze bekrachtigen door het college. Maak in de werkafspraken duidelijk hoe en wanneer verzorgingstehuizen zich dienen te verantwoorden. Vermijd rechtsongelijkheid	●	●
5	Neem passende maatregelen indien zorgleveranciers en verzorgingstehuizen zich niet adequaat verantwoorden over de daadwerkelijk geleverde huishoudelijke hulp. Passende maatregelen kunnen bestaan uit: het aanhouden van de betaling, het lager vaststellen van de vergoeding, afbouw van contractactiviteiten of niet verlengen van het contract.	●	●
6	Verbeter de voorlichting aan de budgethouders over:	●	●
	a. de procedures voor het betalen en de hoogte van de eigen bijdrage;	●	●
	b. het downloaden van het aanvraagformulier voor huishoudelijke hulp;	●	●
	c. de gratis ondersteuning van SVB bij salarisadministratie en de verplichting om in sommige gevallen belastingen en sociale premies af te dragen;	●	●
	d. de verantwoordingstermijnen en -wijze;	●	●

Aanbeveling		Overgenomen	Uitgevoerd
	e. het controle- en sanctiebeleid van de gemeente, inclusief het bewaren van de bewijzen van betalingen voor de verantwoording;	●	●
	f. de bestedingseisen (maximum tarief reiskosten, kerstgratificaties en aantal uren) van het Pgb en het bewaren van betalingen voor de verantwoording.	●	● ⁶
7	Verander de Zaanse regelgeving (<i>Wmo beleidsnotitie</i> en <i>Wmo verordening</i>) door:	●	●
	• helder en eenduidig aan te geven binnen welke periode het Pgb besteed dient te zijn;	●	●
	• de mogelijkheid op te nemen om Pgb's vaker dan (half)jaarlijks te bevoorschotten, zodat sancties, zoals het intrekken, wijzigen of terugvorderen van Pgb's, sneller effect hebben.	●	●
8	Organiseer de collectieve Pgb's bij de drie verzorgingstehuizen zodanig dat misbruik, oneigenlijk gebruik en rechtsongelijkheid voorkomen worden. Zie erop toe dat afgerekend wordt op basis van de beschikkingen.	●	●
9	Investeer in de indicatiestelling bij nieuwe cliënten, bijvoorbeeld door een huisbezoek af te leggen. Hierbij worden alle hulpvragen integraal in kaart gebracht en is controle achteraf minder nodig.	●	●
10	Verbeter de controle over de besteding van huishoudelijke hulp door meer gerichte controles;	●	●
	a. verlang van de zorgleveranciers en de verzorgingstehuizen jaarlijks een accountantsverklaring bij de geleverde huishoudelijke hulp;	●	●
	b. controleer binnen drie maanden na verstrekking van Pgb, bijvoorbeeld bij een nazorggesprek, of de budgethouder een zorgovereenkomst heeft afgesloten en huishoudelijke hulp ontvangt;	●	●
	c. vraag steekproefsgewijs bij budgethouders declaratieformulieren, bank- en giroafschriften en zorgovereenkomsten op;	●	●
	d. laat het verantwoordingsformulier, conform de nieuwe richtlijn in de AWBZ, alleen nog ondertekenen door de budgethouder en niet meer door bemiddelingsbureaus of verzorgingstehuizen;	●	●
	e. ga steekproefsgewijs bij een aantal cliënten met zorg in natura en collectieve Pgb's na of zij daadwerkelijk geregistreerde aantal zorguren hebben ontvangen.	●	●

⁶ Hoewel dit onderdeel van aanbeveling 6 niet is uitgevoerd, zijn de overige 5 onderdelen van de aanbeveling wel uitgevoerd waardoor wij tot de conclusie komen dat de hele aanbeveling 6 is uitgevoerd.

Aanbeveling		Overgenomen	Uitgevoerd
11	Neem in de toekenningbeschikking informatie op over de mogelijke eigen bijdrage en ga na of het mogelijk is om de eigen bijdrage bij het toekennen van het (netto) Pgb te verrekenen.	●	●
12	Verkort voor alle indicaties de doorlooptijden voor een indicatiebesluit tot de wettelijke termijn van acht weken.	●	●
Aanbevelingen oorspronkelijk gericht aan RIO Zaanstreek			
13.	Verbeter de managementinformatie aan de gemeente en geef daarbij inzicht in:	●	●
	• financiële risico's;	●	●
	• de doorlooptijden;	●	●
	• de indicatiestelling (huisbezoek of telefonisch);	●	●
	• onderken de M&O situaties;	●	●
	• uitvoering van en eventuele aanpassing in het controle- en sanctiebeleid.	●	●
14.	Veranker de regelgeving van de gemeente in de administratieve procedures en maak een samenhangend overzicht van alle administratieve procedures.	●	●
Legenda: ●: aanbeveling overgenomen of aanbeveling (wordt) uitgevoerd ●: aanbeveling gedeeltelijk overgenomen of gedeeltelijk uitgevoerd ●: aanbeveling niet overgenomen of niet uitgevoerd			

Bijlage II – Bestuurlijke reacties en nawoord rekenkamer

Bestuurlijke reactie college van B en W

Met belangstelling hebben wij de concept Rekenkamerbrief “Opvolgingsonderzoek De Wmo in Zaanstad” gelezen. U heeft ons gevraagd met name te reageren op de conclusies en de aanbevelingen.

Algemeen

In 2009 heeft de Rekenkamer een onderzoek uitgevoerd naar het persoonsgebonden budget voor huishoudelijke hulp. Destijds heeft de Rekenkamer 14 aanbevelingen gedaan om het beleid en de uitvoering van deze persoonsgebonden budgetten te verbeteren. Het college heeft alle aanbevelingen overgenomen en in dit opvolgingsonderzoek concludeert u dat 10 van de 14 aanbevelingen volledig zijn uitgevoerd, 3 van de aanbevelingen zijn deels uit gevoerd en één aanbeveling niet.

Er is sinds 2009 veel veranderd in de uitvoering van het persoonsgebonden budget in Zaanstad. Het RIO-Zaanstreek, de uitvoerende organisatie, is per 1 mei 2010 opgenomen in de gemeentelijke organisatie. Dit heeft ertoe geleid dat de werkprocessen opnieuw zijn ingericht. Voor het overgrote deel is dit goed gelukt maar er zijn nog aandachtspunten.

Wij gaan in op de 3 aandachtspunten die u meegeeft.

Aandachtspunt 1: Voorzie maatregelen om misbruik tegen te gaan van een visie en evalueer de werking van de maatregelen.

Landelijk is er nog weinig beleid rondom Misbruik & Oneigenlijk gebruik of handhaving in de Wmo. Divosa, de landelijke organisatie van Sociale diensten, heeft dit ook opgemerkt en heeft recent een aantal uitgangspunten en aanbevelingen opgesteld voor de landelijke werkgroep. Zaanstad werkt op dit moment in dit kader aan een opdracht rondom fraude en het opstellen van risicoprofielen.

In 2015 wordt de wet Wmo gewijzigd. In de contouren van de nieuwe wet is al duidelijk dat er meer mogelijkheden om beter gekaderd met het persoonsgebonden budget om te gaan. Hoewel de wet nog in een conceptfase verkeerd worden er veranderingen voorgesteld waarmee de burger sterker zal moeten motiveren waarom het pgb voor hem de enige oplossing is. Daarnaast wordt er gesproken over “trekkingsrecht” waarbij het budget niet wordt overgemaakt naar de rekening van de burger maar er via de Sociale verzekeringsbank een directe betaling aan de hulpverlener plaatsvindt. Deze maatregelen maken het misbruik en oneigenlijk gebruik moeilijker en zullen de gemeenten helpen bij het verminderen hiervan.

Aandachtspunt 2: Vergroot de klantvriendelijkheid richting de burger

We kunnen dit aandachtspunt alleen maar onderschrijven; het blijft belangrijk om de burger snel en adequaat te helpen. De tegenstrijdigheid in de informatie over bestedingstermijnen is al verholpen.

In aansluiting op het vorige aandachtspunt: het verstrekken van goede en begrijpelijke informatie is een belangrijk instrument om misbruik & oneigenlijk gebruik te verminderen. In dat kader zal de informatievoorziening worden verbeterd.

De doorlooptijden blijven een voortdurend punt van aandacht, zeker nu er grote veranderingen in het maatschappelijk domein plaatsvinden.

In 2012 is gestart met de werkwijze van de Kanteling. Er is toen tijdelijk sprake geweest van 2 verschillende werkwijzen. Dit is in communicatie naar de klanten niet altijd goed toegelicht. In dezelfde periode is ook het aanvraagformulier aangepast in een meldingsformulier. Gebleken is dat klanten hier ook aan moesten wennen. Dit heeft een nadelig effect gehad op de doorlooptijden. Deze zomer zijn de achterstanden ingelopen maar ook voor de komende periode tot en met de decentralisaties zal de gemeente de doorlooptijden nauwlettend in de gaten houden.

Aandachtspunt 3: Inzicht in de werkelijke kosten Hbh

Dit aandachtspunt komt voort uit uw aanbeveling uit 2009 om op basis van het cliëntenbestand een begroting van de te verwachten kosten voor huishoudelijke hulp te maken. Het maken van een goede prognose is nooit eenvoudig geweest door alle ontwikkelingen rondom de vergrijzing en de extramuralisering. Dit beleidsterrein is volop in beweging; vanaf 2015 zal het budget met 40% worden gekort. Tegelijkertijd heeft het kabinet aangekondigd dat het scheiden van wonen en zorg wordt doorgezet waardoor mensen minder snel worden opgenomen in een intramurale setting en dus langer thuis blijven wonen. Tussen deze afname in budget en toename van de vraag om huishoudelijke hulp zit een enorme spanning. De gemeenten zullen scherper moeten kiezen wie wel en wie geen hulp bij het huishouden via de gemeenten zal krijgen.

Gemeenten pleiten al jaren voor een goed inzicht in de bestanden van de AWBZ-cliënten om zo de potentiële cliëntengroep in hun eigen gemeente te kennen. Met de decentralisaties komen deze gegevens langzaamaan beschikbaar en kunnen gemeenten betere prognoses maken van de toekomstige vraag. Dit zal helpen bij het verbeteren van de begroting.

De aandachtspunten helpen ons om de uitvoering van het pgb-beleid in Zaanstad te verbeteren, zeker nu met de decentralisaties de taak rondom de pgb's groter zal worden.

Wij vertrouwen erop dat onze reactie wordt meegenomen in het eindrapport.

Nawoord rekenkamer

Wij zijn blij dat het college van B en W onderschrijft dat de aandachtspunten van belang zijn voor het verbeteren van de uitvoering van het Pgb-beleid en dat het college inziet dat, gezien de ontwikkelingen in de toekomst, het belang van de drie aandachtspunten verder zal toenemen.

Wij vinden het echter opvallend dat het college niet inhoudelijk reageert op onze aandachtspunten. Ten aanzien van het tegengaan van misbruik en oneigenlijk gebruik vermeldt het college dat de nieuwe wet Wmo meer mogelijkheden zal bieden om misbruik en oneigenlijk gebruik tegen te gaan. Het college gaat echter niet in op welke manier zij een samenhangend M&O-beleid zal ontwikkelen. Gezien de grote veranderingen in het sociaal domein, met decentralisaties van participatie, zorg en jeugd, lijkt het ons verstandig om een samenhangend M&O-beleid te ontwikkelen.

Hoewel het college het een punt van zorg vindt dat burgers lang moeten wachten, is het college weinig concreet in wat het doet om de doorlooptijd te verbeteren. Het aantal burgers dat langer dan 8 weken moet wachten, is sinds 2009 alleen maar toegenomen. Overschrijding van de wettelijke grens van 8 weken is een rechtmatigheidsprobleem. De rekenkamer wil erop wijzen dat er een reële kans is dat het aantal Pgb's door de decentralisaties zal toenemen, waardoor het des te belangrijker wordt om te voldoen aan de wettelijke termijn.

De reactie bij het derde aandachtspunt sluit niet aan bij ons aandachtspunt. In deze brief benadrukten wij dat het van belang is om inzicht te hebben in de *werkelijke* kosten van Hbh zeker gezien de toekomstige bezuinigingen en het feit dat de gemeente Zaanstad met een tekort in het Wmo-budget kampt. De reactie van het college gaat echter over de verwachte kosten van de Wmo. Hoewel wij het van belang vinden dat ook deze kosten inzichtelijk zijn, erkennen wij dat dit lastig kan zijn. Echter goed inzicht in de werkelijke kosten kan helpen om een betere inschatting te maken van de te verwachten kosten.

Wij missen dus in de reactie van het college op onze aandachtspunten de gewenste duidelijkheid en adviseren de gemeenteraad dan ook het college om concretere uitleg en toezeggingen te vragen.